

СТРАТЕГІЇ РОЗПОДІЛУ ФЕДЕРАЛЬНОГО БЮДЖЕТУ США: ВІЙСЬКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ВИМІР

© 2015 ГЛУХОВА Д. А.

УДК 336.339

Глухова Д. А.

Стратегії розподілу федерального бюджету США: військово-інноваційний вимір

Метою статті є висвітлення концептуальних засад та особливостей пріоритетних напрямів перерозподілу федеральних коштів США. Дана тематика є вкрай актуальною, оскільки розкриває систему фінансування та асигнувань найпотужнішої держави в світі по багатьом аспектам. У статті розглянуто структуру державного фінансування військової сфери країни та напрями модернізації американського ВПК. Визначено, що в умовах світової експансії військових дій США в жодному разі не залишаються осторонь даних подій. Виробництво американської військової продукції відіграє ключову роль в оборонному комплексі не лише самої країни, але й світової спільноти в цілому. Для України з ускладненням військово-політичного стану співробітництво з США та включення фінансової допомоги нашій країні у федеральний бюджет є досить важливими. Зазначені напрями розподілу отриманих коштів в розмірі 300 млн дол. українським урядом підтверджують підтримку з боку Америки нашої держави у військово-оснащенні та модернізації національного ВПК.

Ключові слова: федеральний бюджет, військовий бюджет, асигнування, податки, інновації

Табл.: 1. **Бібл.:** 8.

Глухова Дар'я Андріївна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра міжнародного бізнесу, Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка (вул. Мельникова, 36/1, Київ, 04119, Україна)

Email: gdarja03@gmail.com

УДК 336.339

UDC 336.339

Глухова Д. А. Стратегии распределения федерального бюджета США: военно-инновационное измерение

Целью статьи является определение концептуальных основ и особенностей приоритетных направлений перераспределения федеральных средств США. Данная тематика является очень актуальной, поскольку раскрывает систему финансирования и ассигнований самого мощного государства в мире по многим аспектам. В статье рассмотрена структура государственного финансирования военной сферы страны и направления модернизации американского ВПК. Определено, что в условиях мировой экспансии военных действий США ни в коем случае не остаются в стороне от данных событий. Производство американской военной продукции играет ключевую роль в оборонном комплексе не только самой страны, но и мирового сообщества в целом. Для Украины с осложнением военно-политического положения сотрудничество с США и включение финансовой помощи нашей стране в федеральный бюджет являются весьма важными. Указанные направления распределения полученных средств в размере 300 млн долл. украинским правительством подтверждают поддержку со стороны Америки нашего государства в военном оснащении и модернизации национального ВПК.

Ключевые слова: федеральный бюджет, военный бюджет, ассигнования, налоги, инновации

Табл.: 1. **Библ.:** 8.

Глухова Дарья Андреевна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра международного бизнеса, Институт международных отношений Киевского национального университета имени Тараса Шевченко (ул. Мельникова, 36/1, Киев, 04119, Украина)

Email: gdarja03@gmail.com

Glukhova D. A. Strategies for Allocation of the US Federal Budget: Military and Innovative Dimension

The aim of the article is to define the conceptual framework and features of priority directions in redistribution of the US federal funds. This subject is very relevant because it discloses a system of financing and allocations of the most powerful state in the world in many aspects. The article describes the structure of government funding of the national military sector and directions of the modernization of the US military-industrial complex. It has been determined that in the global expansion of military actions the USA in no case remain aloof from the given events. Manufacturing the US military products plays a key role in the defense industry not only of the country itself but also the international community as a whole. For Ukraine, with the complications in its military-political situation, the cooperation with the United States and inclusion of the financial assistance to our country in its federal budget are very important. The mentioned directions for allocating the received funds in the amount of \$ 300 mln by the Ukrainian government confirm the support by the American state of our military equipment and modernization of the national defense industry.

Keywords: federal budget, military budget, allocations, taxes, innovations

Tabl.: 1. **Bibl.:** 8.

Glukhova Darya A. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of International Business, Institute of International Relations Taras Shevchenko National University of Kyiv (vul. Melnykova, 36/1, Kyiv, 04119, Ukraine)

Email: gdarja03@gmail.com

Вступ. Глобальні виклики сьогодення вимагають посилені зусилля до узгодження та пом'якшення міжнародних військових конфліктів, але разом із тим держави-гіганти розширюють військовий комплекс та оборонну систему

контратаки. США є передовою державою в даному контексті. Проаналізувавши стратегії розподілу федерального бюджету, можна побачити, що американський ВПК є найпотужнішим на міжнародній арені з урахуванням інтен-

сивного впровадження в нього інновацій. Тому питання дослідження асигнувань у ВПК США, що репрезентує її міжнародні позиції, є актуальним.

Аналіз останніх публікацій та виокремлення невирішених проблем. Серед вітчизняних робіт, що стосуються бюджетного процесу США, насамперед варто виділити дослідження В. Андрущенка, С. Буковинського, О. Василика, Т. Вахненка, В. Гейця, В. Глуценка, А. Гриценка, І. Дяконової, А. Ілларіонової, Б. Кваснюка, С. Лондара, І. Луїної, І. Мітюкова, А. Покритана, В. Протасова, І. Радіонової, І. Сала, В. Сумарокова, В. Суторміної, В. Федосова, І. Чугунова, С. Юрія та інших. Класичні американські дослідження бюджетного процесу в США виконані А. Віддавскі, А. Шиком, Р. Фенно. Окремим аспектам присвячені роботи таких учених, як Р. Бакира, Дж. Дью, Д. Іпполіта, А. Кентера, С. Ковена, Дж. Кренфорда, Р. Лі, Т. Лінча, Л. Лі Лупа, Р. Мансона, Р. Пеннера, Д. Пелеззола, І. Рубіна, Дж. Холі, Д. Хертла, Дж. Хевеменна, С. Хорна. Разом із тим, недостатньо уваги приділяється саме питанню виділення коштів на розвиток ВПК та дослідження його інноваційного потенціалу.

Метою статті є визначення стратегічних напрямів розподілу федерального бюджету США та визначення в ньому ролі та місця ВПК.

Основні результати дослідження. На сьогодні США є однією з передових держав, що володіє величезною виробничою потужністю і потенціалом розвитку. Економічна система США відрізняється яскраво вираженою постіндустріалізацією, що виражається в тому, що більша частина американського ВВП створюється в галузях освіти, науки, охорони здоров'я, військовій промисловості, фінансах, торгівлі, транспорті і зв'язку. На частку матеріального виробництва таким чином залишається 20,6 % ВВП. У сфері сільського господарства створюється близько 0,9 % ВВП, а промисловість дає менше 20 % ВВП.

Загальна закономірність спостерігається в галузевому комплексі, що полягає в помітному зниженні в економіці питомої ваги сировинних галузей і сільського господарства. Серед галузей матеріальної сфери промисловість залишається найважливішим, вона як і раніше забезпечує високий рівень технічного розвитку інших сфер господарства. Оскільки відмінною рисою економіки США є орієнтація на НТП і передову техніку, то саме в ній сьогодні в першу чергу акумулюються новітні досягнення НТП. Вони постають лідерами у сфері впровадження результатів НТП у виробництво, в експорті ліцензій на свої відкриття, винаходи та новітні розробки. Все це часто призводить до залежності інших країн від США в галузі науки і техніки. Інноваційна здатність відіграє домінуючу, а можливо, і вирішальну роль у визначенні кола тих учасників конкуренції, хто буде процвітати на світовій арені. Для країн, які мають здатність ефективно використовувати інновації не тільки для досягнення національних цілей (національна безпека, охорона здоров'я і захист навколишнього середовища), але і для підвищення продуктивності праці і залучення міжнародних інвестицій, інноваційний шлях розвитку є ключем до постійного поліпшення рівня і якості життя.

Варто зазначити, що американський науково-технологічний потенціал та інноваційна діяльність спрямовані

на утримання висококонкурентних позицій у військово-мному комплексі на світових ринках наукоємної військово-технічної продукції та військово-орієнтованих галузях економіки. Тому не дивно, що саме цей вектор розвитку США є пріоритетним при плануванні та розподілі бюджету.

Як «бюджет Білого Дому», так і резолюція щодо бюджету Конгресу являють собою документи, структуровані в розрізі 21 основної функції (напрямки діяльності Уряду США):

Таблиця 1

Класифікація напрямів розподілу асигнувань федерального бюджету

Код	Функція
050	Національна оборона
150	Міжнародні відносини
250	Наука, технології, космічні дослідження
270	Енергетика
300	Природні ресурси і охорона навколишнього середовища
350	Сільське господарство
370	Торгівля та кредитування бізнесу
400	Транспорт
450	Місцевий та регіональний розвиток
500	Освіта, зайнятість та соціальне обслуговування
550	Охорона здоров'я
570	Державна програма безкоштовної медичної допомоги
600	Державні гарантії отримання доходу
650	Соціальне забезпечення
700	Виплати та послуги ветеранам
750	Субсидії на правосуддя
800	Державне управління
900	Відсоткові витрати
920	Фінансова допомога загального призначення
950	Нерозподілені витрати
970	Розгортання дій за кордоном та інші заходи, в т. ч. боротьба з тероризмом

Частка податкових надходжень у загальній сумі надходжень бюджету США коливається на рівні 90 %.

Джерелами федеральних доходів є: податок на доходи фізичних осіб – дає майже половину всіх податків і становить майже 10 % ВВП; податок на прибуток корпорацій – 10 % від сукупних доходів (від 1,5 до 2 % ВВП); податки соціального страхування – друге найважливіше джерело надходжень, що становить приблизно третину загальних надходжень і трохи менше 7 % ВВП; акцизи; податки на майно і на дарування; митні збори.

Митні збори й інші численні джерела роблять набагато менший внесок у дохідну частину американського бюджету порівняно зі збором податків. Бюджетне управління Конгресу планує, що з часом надходження від митних зборів будуть рости паралельно з ростом імпорту. Протягом

декількох наступних років їх зростання буде стягуватися в рамках поступового зниження тарифів [7].

Найбільшою складовою інших надходжень є доходи Федеральної резервної системи, які враховуються як надходження з моменту переведення на рахунки Казначейства. Ці доходи обумовлюються величиною відсотків, отриманих за інвестиційним портфелем цінних паперів, а також прибутками або збитками від операцій з іноземною валютою.

Інша невелика, але дуже важлива компонента надходжень – це Universal Service Fund. «Одержувачі зі сфери телекомунікацій гроші фонду призначаються на фінансування Інтернет-послуг для бібліотек і шкіл у низькодохідних районах і на субсидування базових телефонних послуг для районів з високою вартістю і низькодохідних домогосподарств» [5].

Специфікою бюджетно-податкового регулювання є те, що воно застосовується урядом для згладжування гостроти кризових явищ в економіці або для створення штучних стимулів з підтримки низьких темпів економічного зростання. Всі ці досягнення були отримані завдяки керівній ролі держави. Бюджет є одним із найпотужніших знарядь в руках держави у сфері управління економікою.

Проект федерального бюджету США на 2016 фінансовий рік наочно свідчить про те, що «адміністрація президента Б. Обами взяла курс на розширення масштабів та активізацію військового будівництва під приводом погіршення військово-політичного становища в світі і загострення відносин з Росією. До традиційних стратегічних пріоритетів Сполучених Штатів крім боротьби з тероризмом, формування нового балансу співробітництва в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні та ін. приєдналися стратегії протидії політиці Росії і програма «Надання підтримки Європі» [6].

Згідно з бюджетною заявкою, асигнування по військовому бюджету в 2016 р. зростуть до 620,9 млрд дол., тобто на 24,1 млрд дол. (4 %) порівняно з 2015 р. Таке збільшення в деякому ракурсі пов'язане зі скороченням асигнувань Міністерства оборони в поточному році до 569,3 млрд дол. (за рік на 26,4 млрд). Конгрес США відхилив запропоновану президентом Б. Обамою «Програму забезпечення можливостей, розвитку та безпеки», що передбачає виділення міністерству оборони 26,4 млрд дол., а також скоротив основну бюджетну заявку на 12 млрд [2].

Бюджетна заявка на 2016 р. значною мірою враховує кошти, які планувалося асигнувати в 201-шу запропоновану програму. При цьому виділення грошових коштів Пентагону в 2016 р. більше показника не тільки 2015-го р., а й 2013-го, коли було проведено секвестування коштів бюджету. Однак вони істотно менше ніж в 2011–2012 рр. В цілому за період 2011–2016 рр. скорочення асигнувань міністерства оборони оцінюється в 99,2 млрд дол. (14,3 % в постійних цінах на 21,1 %) [3].

Згідно з офіційним прогнозом, в 2020 р. надходження коштів до військового бюджету будуть нижче показника 2016 р. у 13,5 млрд дол. (2,2 %). Однак цей прогноз виходить зі значного їх скорочення на надзвичайні цілі, що є малоймовірним [1].

Основним компонентом військового бюджету (96 %) є бюджет міністерства оборони (МО). У 2016 р. асигнуван-

ня МО (з урахуванням коштів на надзвичайні цілі) складуть 592,3 млрд дол., що на 4 % більше ніж у 2014 (у постійних цінах – на 2,4 %). На надзвичайні цілі в наступному році намічено виділити 50,9 млрд дол. (8,6 % бюджету МО). Найбільші суми проходять по статтям «Бойова підготовка і МТЗ військ» (40,2 млрд дол., 78,9 %) і «Закупівлі ЗВТ» (7,3 млрд дол., 14,2 %) [4].

Цільова структура бюджету міністерства оборони в 2011–2016 рр. є досить стійкою. Частка статті «Бойова підготовка і МТЗ військ» коливається в межах 42–44 %, «Зміст військовослужбовців» – 23–26 %, «Закупівлі» – 17–19 %, «НДДКР» – 11–12 %, «Будівництво військових об'єктів» – 1–2 % [3].

У 2016 р. обсяги фінансування по всім бюджетним статтям зростуть, особливо на «Закупівлі ЗВТ» (на 12,4 млрд дол. 0,12,1 %) та НДДКР (на 4,8 млрд дол., 7,4 %). Меншою мірою збільшаться асигнування за статтею «Бойова підготовка і МТЗ військ» – на 3,3 млрд дол. (1,3 %) і «Зміст військовослужбовців» – на 1,3 млрд дол. (0,9 %) [3].

Найбільші суми незмінно спрямовуються на витрати за статтею «Бойова підготовка і МТЗ військ», які складуть 250,8 млрд дол. Основна їх частина (82,7 %) виокремлюється безпосередньо на бойову підготовку і МТЗ військ (207,4 млрд дол.), забезпечуючи необхідний рівень матеріально-технічного постачання, ремонту ЗВТ і досить високі нормативи бойової підготовки (зокрема, норматив пробігу танків і БМП збільшений до 1734 км на рік).

У той же час досить значні суми (32,4 млрд дол.) йдуть на медичне забезпечення військовослужбовців, військових пенсіонерів та членів їхніх сімей. Загальне число військовослужбовців, які мають право на медичне обслуговування за рахунок міністерства оборони, перевищує 9,2 млн осіб, включаючи близько 15 млн військовослужбовців регулярних сил (16,3 % усіх одержувачів), понад 2,1 млн членів сімей (22,8 %) і 4,4 млн військових пенсіонерів і членів сімей (47,8 %). Порівняно з 2014 р. число одержувачів медичних послуг, фінансованих по «Військово-медичній програмі», скоротилось на 315,5 тис. осіб (3,3 %), переважно у зв'язку зі зменшенням чисельності військовослужбовців на дійсній службі і, відповідно, членів їхніх сімей [5].

За статтею «Бойова підготовка і МТЗ військ» фінансуються також «заходи з охорони навколишнього середовища (1,1 млрд дол.), виконання програм «Запобігання розповсюдженню наркотиків» (1 млрд), «Скорочення загрози застосування зброї масового ураження» і ряду інших. Серед них чотири програми антитерористичної спрямованості, що фінансуються за рахунок надзвичайних асигнувань, – усього 7,2 млрд дол. (фонди партнерства в боротьбі з тероризмом, підтримки сил безпеки Афганістану, навчання та оснащення сил Іраку та опозиції в Сирії)» [2].

Асигнування, що виділяються на утримання військовослужбовців (147,5 млрд дол.), дозволять в 2016 р. підняти їм оклади на 1,3 %, що трохи нижче темпу інфляції (1,6 %), проте вони будуть сплачуватися з урахуванням основних надбавок (продовольчої та квартирної), що перевищують заробітну плату фахівців приватного сектора. Крім того, військовослужбовці отримують досить значні різні заохочувальні й спеціальні виплати та допомоги. Високий рівень грошового забезпечення сприяє залученню висококваліфі-

кованих кадрів і підвищенню професійного рівня особового складу національної армії [1].

Асигнування на закупівлі ЗВТ у 2016 р. визначено в розмірі 115 млрд дол., призначених для реалізації 78 основних програм придбання нових систем зброї (загальна вартість понад 1,4 трлн дол.). Найбільш дорогими програмами придбання ЗВТ є: винищувачі F-35 «Лайтнінг-2» (339 млрд дол.), есмінці ОРО типу «О. Берк» (110,6 млрд дол.), багатоцільові ПЛА типу «Вірджінія» (85,3 млрд дол.), ракети-носії EELV (61,4 млрд дол.), багатоцільові літаки V-22 «Оспрей» (61 млрд дол.), балістичні ракети підводних човнів (БРПЛ) «Трайдент-2» (57 млрд дол.), літаки-заправники KC-46A (43,2 млрд дол.), атомні багатоцільові авіаносці типу «Джеральд Форд» (36,3 млрд дол.), базові патрульні літаки P-8A «Посейдон» (33 млрд дол.), багатоцільові вертольоти UH-60 «Блек Хок» (25,3 млрд дол.). Важливе значення також надається модернізації ЗВТ, що знаходяться на озброєнні [8].

У 2016 р. до «пріоритетних програм фінансування закупівель належать: винищувачі F-35 «Лайтнінг-2» (57 одиниць), базові патрульні літаки P-8A «Посейдон» (16), багатоцільові V-22 «Оспрей» (19), військово-транспортні C-130J «Геркулес» (29), літаки-заправники KC-46A (12), літаки ДРАО E-2D «Вдосконалений Хокай» (5), багатоцільові вертольоти сімейства «Блек Хок» (94) і UH-1Y «Веном» (12), вертольоти вогневої підтримки AH-64 «Апач Лонгбоу» (64) і AH-1Z «Вайпер» (16), протичовнові MH-60R (29), транспортно-десантні CH-47 «Чинук» (39), БЛА MQ-9 «Ріпер» (29), ракети-носії EELV (5), ПТУР великої дальності «Хеллфайр» (5567), тактичні ракети класу «повітря – повітря» Амра (429), протиракетні дальньої дії ТХААД (30), «Стандарт Міссайл-3» (80) і малої дальності PAC-3 для ЗРК «Петріот», багатоцільові ПЛА типу «Вірджінія» (2), есмінці ОРО типу «О. Берк» (2), авіаносці типу «Джеральд Форд», кораблі прибережної морської зони типу LCS (3), танкери-заправники типу ТАО (X) (1) і десантно-вертолітні кораблі-доки типу «Сан-Антоніо» (1), засоби зв'язку, управління та розвідки, зокрема система зв'язку оперативно-тактичної ланки WIN-T, багатофункціональна система управління зброєю «Іджіс» (40) та інші» [8].

У розподілі асигнувань на закупівлі ЗВТ за видами в 2011–2016 рр. чітко виявляється тенденція скорочення частки на СВ (сухопутні війська) (з 26,4 до 15,8 %) при істотному збільшенні частки на ВПС (військово-піхотні сили) (з 31,7 до 39,8 %) і меншою мірою на ВМС (військово-морські сили) (з 35,5 до 39 %). Структурні зрушення обумовлені відмінностями в динаміці асигнувань на закупівлі ЗВТ за видами. Обсяги асигнувань на закупівлі ЗВТ сухопутним військам в цілому за період зменшилися в 1,9 рази, ВМС – на 4,3 %, тоді як асигнування на ВПС (військово-повітряні сили) зросли на 9,6 % [8].

Згідно з бюджетною заявкою, асигнування на НДДКР в 2016 р. складуть 70 млрд дол. Особливу увагу з метою збереження переваги США у військових технологіях приділено створенню ЗВТ нового покоління.

До пріоритетних напрямів НДДКР віднесено «розробки таких засобів: системи забезпечення перехоплення балістичних цілей на середній ділянці траєкторії польоту, перспективного стратегічного бомбардувальника LRS, атомної ракетної платформи за програмою заміни ПЛАРБ

типу «Огайо», космічної системи навігаційного забезпечення GPS III, вертольота CH-53K «Супер СТЕЛ», контейнерної системи РЕБ нового покоління для палубних літаків EA-18G «Гроулер», протикорабельної ракети великої дальності LRASM, хвостовій частині авіаційної ядерної бомби B61, багатоцільовий ББМ за програмою AMPV, плаваючого гусеничного БТР за програмою ACV і ряду інших» [8].

Серед програм НДДКР з модернізації систем, що перебувають на озброєнні, виокремлюються: винищувачі F-35 «Лайт-Нинг-2», F-15 «Ігл» і F-22 «Раптор», літаки-заправники KC-46A, стратегічні розвідувальні БЛА RQ-4 «Глобал Хок», багатофункціональна система управління зброєю «Іджіс», супутникова система зв'язку AENF і виявлення пусків балістичних ракет SBD.R.S, протиракетні «ТХААД», багатоцільові ПЛА типу «Вірджінія» та інші [8].

Структура асигнувань міністерства оборони на НДДКР за видами в останні роки досить стійка – на першому місці традиційно перебувають ВПС (37,9 % в 2016 р.). При цьому більше 48 % коштів, що спрямовуються їм (близько 11,5 млрд дол.), проходить по секретних програмах. Далі йдуть ВМС (25,6 %) і сухопутні війська (13 %). Значним є обсяг асигнувань щодо некласифікованих за військовими видами (26,8 %).

На будівництво військових об'єктів в 2016 р. виділяється 7 млрд дол., житлове забезпечення – 1,4 млрд. Для організаційної структури бюджету міністерства оборони США в 2016 р. характерний майже рівномірний розподіл асигнувань за військовими видами (ВПС – 28,2 %, ВМС – 28,2 %, СВ – 23,8 %) при частці асигнувань на загальні потреби в 19,8 %. Такі пропорції стали результатом насамперед поступового щорічного зменшення частки сухопутних військ (у 2011 р. становила 32,4 %).

У 2016 р. передбачено значний ріст асигнувань ВПС – на 14,5 млрд дол. (9,5 %). Обсяг фінансування ВМС збільшиться за рік на 8,2 млрд дол. (5,2 %). Асигнування на загальні потреби зростуть на 1,3 млрд дол. (1,1 %). Скоротяться тільки асигнування СВ – на 1 млрд дол. (0,7 %). Загальний обсяг фінансування СВ оцінюється в 141 млрд дол., ВПС – в 166,9 млрд дол., ВМС – в +167,1 млрд дол.

Найбільші суми на надзвичайні цілі призначені сухопутним військам – 15,6 млрд дол. (30,6 %). ВВС отримають 14,4 млрд дол. (28,3), СВ – 7 млрд дол. (13,8 %). Кошти на надзвичайні цілі, некласифіковані по видах, визначені в 13,9 % (27,3 %).

За бюджетами всіх видів збройних сил істотно (на 6–20 %) зростуть асигнування на закупівлі ЗВТ: СВ – до 18,2 млрд дол., ВПС – до 45,8 млрд дол. і ВМС – до 44,8 млрд. По бюджету СВ особливо збільшаться асигнування на закупівлі тактичних і забезпечувальних машин, радіоелектронного устаткування, боєприпасів і вертольотів; ВВС – бойових і транспортних літаків, ракетної зброї, космічної техніки та боєприпасів; ВМС – кораблів і суден, бойових літаків і вертольотів. Для бюджету ВВС характерний значний обсяг асигнувань по секретних програмах: по закупівлям ЗВТ – 44 % (20 млрд дол.), НДДКР – 48 % (12,7 млрд дол.).

Цільова структура бюджетів видів ЗС істотно розрізняється. Найбільша частка асигнувань на утримання військовослужбовців, бойову підготовку та ЗВТ військ відзначається по СВ. З іншого боку, в бюджетах ВПС

і ВМС явно вища частка асигнувань на закупівлі ЗВТ та НДДКР.

В розрізі напруженого військово-політичного становища в нашій країні та співробітництва України з США і підтримки останніми нашої держави, важливим є той факт, що американським урядом передбачена допомога Україні в розмірі 300 млн дол., що також є однією зі статей бюджету на 2016 р.

Другий варіант оборонного бюджету, після внесення до нього деяких корективів, підписав президент США Барак Обама. Стаття про виділення допомоги Україні в сумі 300 млн дол. залишилася без змін.

Затвердження президентом закону про бюджет передбачає виділення Вашингтоном коштів для військової допомоги Україні. Слід нагадати, що закон передбачає виділення суми в 300 млн дол. для надання допомоги Україні у сфері безпеки та оборони. Кошти можуть бути використані для навчання українських силовиків, передачі розвідувальних даних, надання військового обладнання нелетальної дії або ж летальної зброї. Позиція Барака Обами з приводу поставок в Україну летальної зброї незмінно залишається негативною.

Як відомо, раніше законопроект, що передбачає розподіл військового бюджету, проходив повторний перегляд. Палата представників США, яка займалася переглядом пунктів головного військового кошторису США, прийняла рішення залишити в силі положення про виділення допомоги Україні. Після перегляду заблокованого президентом законопроекту цей пункт залишився без змін.

Голосування за доопрацьований законопроект у нижній палаті американського Конгресу відбулося 6 листопада 2015 р. На підтримку законопроекту свої голоси віддала більшість присутніх, 370 американських чиновників, проти документа висловилися лише 58 голосуючих. У рамках виконання домовленостей, укладених між представниками різних гілок американської влади, відбулося деяке скорочення обсягу запланованих витрат.

Після відповідної вимоги президента бюджет на оборонні потреби держави було скорочено. В останній версії документа міститься положення про зменшення обсягу фінансування оборонного відомства. У 2016 р. обсяг коштів, що виділяється на потреби Пентагону, скорочено на 5 млрд дол.

Згідно з положеннями підписаного президентом документа, глава американського оборонного відомства із залученням до обговорення державного секретаря, може надавати допомогу Україні на суму 300 млн. дол.

Висновок. Державне регулювання відіграє важливу роль у формуванні та розвитку економічної структури суспільства. Найбільш важливим механізмом здійснення такого регулювання є фінансовий механізм. Держава за допомогою фінансової системи створює централізовані і децентралізовані фонди грошових коштів, які виконують функції, покладені на державні органи. Визначальне місце в системі фінансів будь-якої держави займає державний бюджет.

В США бюджет виконує три найбільш важливі функції: державного регулятора, перерозподілу доходів між соціальними верствами населення і територіями та використання бюджету як інструменту для розвитку підприємництва та економічного зростання в країні.

Стратегічним завданням перед американським урядом стоїть скорочення дефіциту бюджету, що дозволить їм вкладати кошти в такі сфери, які допоможуть прискорити темпи зростання економіки, а саме: в інновації, сільське господарство, виробництво експортноорієнтованої продукції.

Особливе в місце у федеральній фінансовій системі посідає військово-промисловий комплекс, оскільки США виступають передовим виробником та експортером продукції даної галузі. Не дивно, що саме цій сфері приділяється велика увага в системі розподілу федеральних коштів та з кожним роком збільшуються асигнування на неї, тим самим підтверджуючи військову міць американської держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. 2016 Public Budget Database : Fiscal Year 2016 Public Budget Database. United States Office of Management and Budget. Retrieved November 4, 2015.
2. Bipartisan Budget Act of 2015 (Public Law 114-74) : Congress Government. Retrieved November 5, 2015.
3. Fiscal Year 2016 Budget : United States Office of Management and Budget. Table S-5. Proposed Budget by Category. Retrieved November 4, 2015.
4. Fiscal Year 2016 Budget : United States Office of Management and Budget. Table S-1. Budget Totals. Retrieved November 4, 2015.
5. Gleckman, H. (May 7, 2015). Congress Has Not Passed A 2016 Budget. It Has Only Begun The Process // Forbes. Retrieved August 25, 2015.
6. Herszenhorn, D. M. (September 30, 2015). "Government Shutdown Averted as Congress Passes Spending Bill" *The New York Times*. Retrieved September 30, 2015.
7. Roll Call Vote Number 294. Senate Government U.S. Senate Roll Call Votes, 114th Congress – 1st Session. October 30, 2015.
8. The budget message of the president : Congressional Record Proceedings and Debates of the 114th Congress, First Session (Vol. 161, No. 17 – Daily ed.). Washington. February 2, 2015. – P. 5.

REFERENCES

- "Bipartisan Budget Act of 2015 (Public Law 114-74)" *Congress Government*, 2015.
- "Fiscal Year 2016 Budget" *United States Office of Management and Budget. Table S-5. Proposed Budget by Category*, 2015.
- "Fiscal Year 2016 Budget" *United States Office of Management and Budget. Table S-1. Budget Totals*, 2015.
- Gleckman, H. "Congress Has Not Passed A 2016 Budget. It Has Only Begun The Process" *Forbes* (2015).
- Herszenhorn, D. M. "Government Shutdown Averted as Congress Passes Spending Bill" *The New York Times* (2015).
- "2016 Public Budget Database" *Fiscal Year 2016 Public Budget Database. United States Office of Management and Budget*, 2015.
- "Roll Call Vote Number 294" *Senate Government U.S. Senate Roll Call Votes, 114th Congress - 1st Session*, 2015.
- "The budget message of the president" *Congressional Record Proceedings and Debates of the 114th Congress, First Session* vol. 161, no. 17 (2015): 5-.